

FIȘA DISCIPLINEI

Anul universitar 2025 - 2026

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ superior	Universitatea Lucian Blaga din Sibiu
1.2. Facultatea	Teologie
1.3. Departament	Teologie Pastorală
1.4. Domeniul de studiu	Teologie
1.5. Ciclul de studii ¹	Master
1.6. Specializarea	Master teologie istorică

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei	Arta bisericească în ortodoxia transilvană între anii 1918-1948 / Church art in Transylvanian Orthodoxy between 1918-1948			Cod	FTEO.TOR.TEI.M.RO.2.1100.E-6.3		
2.2. Titular activități de curs	Lect. dr. Ioan Ovidiu Abrudan						
2.3. Titular activități practice							
2.4. An de studiu ²	1	2.5. Semestrul ³			2	2.6. Tipul de evaluare ⁴	E
2.7. Regimul disciplinei ⁵		O	2.8. Categoria formativă a disciplinei ⁶				S

3. Timpul total estimat

3.1. Extinderea disciplinei în planul de învățământ – număr de ore pe săptămână					
3.1.a.Curs	3.1.b. Seminar	3.1.c. Laborator	3.1.d. Proiect	3.1.e Alte	Total
1	1				2
3.2. Extinderea disciplinei în planul de învățământ – Total ore din planul de învățământ					
3.2.a.Curs	3.2.b. Seminar	3.2.c. Laborator	3.2.d. Proiect	3.2.e Alte	Total ⁷
14	14				28
Distribuția fondului de timp pentru studiu individual ⁸					Nr. ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					42
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					35
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					30
Tutoriat ⁹					9
Examinări ¹⁰					6
3.3. Total ore alocate studiului individual ¹¹ (NOSIsem)					122
3.4. Total ore din Planul de învățământ (NOADsem)					28
3.5. Total ore pe semestru ¹² (NOADsem + NOSIsem)					150
3.6. Nr ore / ECTS					25
3.7. Număr de credite ¹³					6

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. Discipline necesar a fi promovate anterior (de curriculum) ¹⁴	
4.2. Competențe	

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. De desfășurare a cursului ¹⁵	
5.2. De desfășurare a activităților practice (lab/sem/pr/aplic) ¹⁶	

6. Rezultate ale învățării¹⁷

Numărul de credite alocate disciplinei:				
Rezultatele învățării				Repartizare credite pe rezultatele învățării
Nr. crt.	Cunoștințe	Aptitudini	Responsabilitate și autonomie	
RÎ 1	Cunoașterea și utilizarea noțiunilor și terminologiei consacrate Istoriei artei bisericesti			1
RÎ 2	Înțelegerea condițiilor în care a evoluat arta bisericească a românilor din Transilvania în perioada secolului al XX-lea.			2
RÎ 3		În cadrul formării viitorilor preoți și profesori absolvenți ai masterului de teologie-istorie, familiarizarea acestora cu stilurile arhitecturale și tehnicilor artistice le asigură competențele necesare legate de analiza și utilizarea unei categorii extrem de semnificative de surse, cele vizuale, realizând totodată conexiuni cu alte ramuri ale științei istorice,		2

		precum istoria bisericească sau istoria culturii și civilizației europene.		
RÎ 4			Aplică lecțiile istorice învățate realităților istorice actuale.	1
.....				
RÎ n				

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

7.1. Obiectivul general	Cursul prezintă evoluția artei neobizantine din perioada interbelică, când în mediul românesc transilvănean își face apariția stilul neoromnesc, ca o reacție împotriva eclecticismului și clasicismului caracteristice veacului trecut. Ca părți integrante ale curentului artistic neoromnesc, arhitectura și pictura monumentală neobizantină s-au manifestat începând din primii ani de după Marea Unire, prin construirea și decorarea unor biserici monumentale și catedrale, în principalele orașe ale provinciei.
7.2. Obiectivele specifice	Cercetează evoluția formelor arhitecturii de cult din spațiul românesc transilvănean din perioada interbelică.

8. Conținuturi

8.1. Curs¹⁸		Metode de predare¹⁹	Nr. ore
Curs 1	Recuperarea tradiției artistice vechi românești. „Protejarea mărturiilor cultural-artistice din Transilvania și Banat după Marea Unire” (I). <i>Inspectoratul general al Muzeelor din Transilvania</i> . Înființarea secției transilvănene a <i>Comisiunii Monumentelor Istorice</i> (1921-1948). Presedinți și componenți ai comisiei (Al. Lapedatu, C. Daicoviciu, Șt. Meteș, I. Lupaș, S. Pușcariu, I. Marțian, S. Dragomir, C. Petranu).	Expunere, prelegere, prezentare la tablă a problematicei studiate, utilizare videoproiector	1
Curs 2	Recuperarea tradiției artistice vechi românești. „Protejarea mărturiilor cultural-artistice din Transilvania și Banat după Marea Unire” (II) – <i>Conservarea și restaurarea monumentelor bisericești medievale din Transilvania</i> .	Expunere, prelegere, prezentare la tablă a problematicei studiate, utilizare videoproiector	1
Curs 3	Stilul neoromnesc în arhitectură (I) – <i>Neoromânismul timpuriu: Ion Mincu, Toma T. Socolescu, Grigore Cerchez</i> .	Expunere, prelegere, prezentare la tablă a problematicei studiate, utilizare videoproiector	1
Curs 4	Stilul neoromnesc în arhitectură (II) – <i>Cea de-a doua generație: Nicolae Ghica-Budești, Petre Antonescu</i> .	Expunere, prelegere, prezentare la tablă a problematicei studiate, utilizare videoproiector	1
Curs 5	Stilul neoromnesc în arhitectură (III) – Direcții în arhitectura ecleziastică din perioada interbelică: „Bizantinismul”;	Expunere, prelegere, prezentare la tablă a problematicei studiate, utilizare videoproiector	1

	„Autohtoniștii/Regionaliștii”; „Cosmopoliții”		
Curs 6	Arhitectura bisericească interbelică între tradiționalism și modernism.	Expunere, prelegere, prezentare la tablă a problematicei studiate, utilizare videoproiector	1
Curs 7	Un program național în arhitectura bisericească transilvăneană, după Marea Unire (I). Georges Cristinel – <i>Proiectul de arhitectură pentru noua Academie teologică andreiană din Sibiu: ansamblul Capelă – Bibliotecă – Reședință mitropolitană (1933-1934)</i> .	Expunere, prelegere, prezentare la tablă a problematicei studiate, utilizare videoproiector	1
Curs 8	Un program național în arhitectura bisericească transilvăneană, după Marea Unire (II). Georges Cristinel – <i>Proiectul Școlii normale ortodoxe de băieți „Andrei Șaguna” din Sibiu (1936-1937); Colegiul academic „Regele Carol II” din Cluj (1935-1937)</i> .	Expunere, prelegere, prezentare la tablă a problematicei studiate, utilizare videoproiector	1
Curs 9	Un program național în arhitectura bisericească transilvăneană, după Marea Unire (III). Georges Cristinel. Proiecte de arhitectură ecleziastică – „ <i>Catedrala Unirii</i> ” din Cluj (1923-1933, arh. G. Cristinel, C. Pomponiu); <i>biserica „Sfântul Nicolae” din Cluj (1930); biserica „Sfinții Arhangheli” din Orăștie (1936); biserica parohială „Sfântul Nicolae” din cartierul Lazaret, Sibiu (1940); biserica „Învierea Domnului” din Câmpia Turzii (1943); Biserica parohială din Blaj (1946)</i> .	Expunere, prelegere, prezentare la tablă a problematicei studiate, utilizare videoproiector	1
Curs 10	Proiecte pentru catedrale ortodoxe în orșelele transilvănene și din Banat: „ <i>Catedrala Reîntregirii</i> ” din Alba Iulia (arh. Victor Ștefănescu, 1921-1922), <i>Catedrala „Înălțarea Domnului” din Târgu Mureș (arh. Victor Vlad, 1925-1934), Catedrala „Sfinții Arhangheli” din Mediaș (arh. G. Liteanu, 1929-1935), Catedrala „Sfânta Treime” din Sighișoara (arh. Dumitru Petrescu Gopeș, 1934-1937), Catedrala din Timișoara (arh. Ioan D. Traianescu, 1936-1941)</i> .	Expunere, prelegere, prezentare la tablă a problematicei studiate, utilizare videoproiector	1
Curs 11	Pictura murală bisericească din Transilvania în perioada interbelică (I) – <i>pictorul și profesorul Costin Petrescu</i> .	Expunere, prelegere, prezentare la tablă a problematicei studiate, utilizare videoproiector	1
Curs 12	Pictura murală bisericească din Transilvania în perioada interbelică (II) – <i>Anastase Demian</i> .	Expunere, prelegere, prezentare la tablă a problematicei studiate, utilizare videoproiector	1

Curs 13	Anastase Demian – <i>grafica religioasă</i> .	Expunere, prelegere, prezentare la tablă a problematicii studiate, utilizare videoproiector	1
Curs 14	Pictura murală bisericească din Transilvania în perioada interbelică (III) – pictorii Catul Bogdan și Aurel Ciupe.	Expunere, prelegere, prezentare la tablă a problematicii studiate, utilizare videoproiector	1
Total ore curs:			14

8.2. Activități practice

Activități practice (8.2.a. Seminar ²⁰ / 8.2.b. Laborator ²¹ / 8.2.c. Proiect ²²)	Metode de predare	Nr. ore
Alexandru Lapedatu și activitatea sa în cadrul C.M.I.T.	Prezentare, analiză, dezbateri	1
Profesorul I. D. Ștefănescu – studii asupra artei vechi românești din Transilvania, Maramureș și Banat.		1
Arh. Dimitrie Ionescu Berechet.		1
Arh. Constantin Iotzu.		1
Arh. Gheorghe Liteanu.		1
Arh. Paul Smărăndescu.		1
Arh. Duiliu Marcu		1
Arh. Constantin Pomponiu		1
Arh. Tiberiu Niga		1
Arh. Constantin Joja		1
Arh. Nicolae Goga		1
Pagini despre artă în revista Gândirea.		1
Soarta bisericilor românești după cedarea Ardealului de Nord.		1
Colecții de artă veche bisericească în Mitropolia Ardealului, în perioada interbelică.		1
Total ore seminar/laborator		14

9. Bibliografie

9.1. Referințe bibliografice recomandate	Raluca Diana Băneasă Jula, <i>Arhitectura religioasă a românilor din Transilvania în perioada interbelică</i> , Presa Universitară Clujeană, 2010.
	Augustin Ioan, <i>Întoarcerea în spațiul sacru</i> , Editura Paideia, 2004.
	Ioan Ovidiu Abrudan, „Un program național, în arhitectura transilvăneană după Marea Unire”; „Un apropiat colaborator al Bisericii Ortodoxe din Ardeal – arhitectul Georges Cristinel”; „Proiectul de arhitectură pentru Academia Teologică Andreiană”, în <i>Iconostasul de la Bungard</i> , Editura Universității „Lucian Blaga” din Sibiu, 2010.
9.2. Referințe bibliografice suplimentare	M. Djentemirov * Raluca Iacob, <i>ANASTASE DEMIAN</i> , Editura Meridiane, 1974.

10. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatorilor reprezentativi din domeniul aferent programului²³

•

11. Evaluare

Tip activitate	11.1 Criterii de evaluare	11.2 Metode de evaluare		11.3 Pondere din nota finală	Obs. ²⁴
11.4a Examen / Colocviu	• Cunoștințe teoretice și practice însușite (cantitatea, corectitudinea, acuratețea)	Teste pe parcurs ²⁵ :	%	% (minim 5)	
		Teme de casă:	%		
		Alte activități ²⁶ :	%		
		Evaluare finală:	% (min. 5)		
11.4b Seminar	• Frecvența/relevanța intervențiilor sau răspunsurilor			% (minim 5)	
11.4c Laborator	• Cunoașterea aparaturii, a modului de utilizare a instrumentelor specifice; evaluarea unor instrumente sau realizări, prelucrarea și interpretarea unor rezultate			% (minim 5)	
11.4d Proiect	• Calitatea proiectului realizat, corectitudinea documentației proiectului, justificarea soluțiilor alese			% (minim 5)	
11.5 Standard minim de performanță ²⁷					

Fișa disciplinei cuprinde componente adaptate persoanelor cu CES (persoane cu dizabilități și persoane cu potențial înalt), în funcție de tipul și gradul acestora, la nivelul tuturor elementelor curriculare (competențe, obiective, conținuturi, metode de predare, evaluare alternativă), pentru a asigura șanse echitabile în pregătirea academică a tuturor studenților, acordând atenție sporită nevoilor individuale de învățare.

Data completării: | 2 | 5 | / | 0 | 9 | / | 2 | 0 | 2 | 5 |

Data avizării în Departament: | 2 | 7 | / | 0 | 9 | / | 2 | 0 | 2 | 5 |

	Grad didactic, titlul, prenume, numele	Semnătura
Titular disciplină	Lect. dr. Ioan Ovidiu Abrudan	
Responsabil program de studii	Lect. dr. Ioan Ovidiu Abrudan	
Director Departament	Protos. Conf. univ. dr. Vasile Bîrzu	<i>Pr. Conf. Dr. Vasile Bîrzu</i>

¹ Licență / Master

² 1-4 pentru licență, 1-2 pentru master

³ 1-8 pentru licență, 1-3 pentru master

⁴ Examen, colocviu sau VP A/R – din planul de învățământ

⁵ Regim disciplină: O=Disciplină obligatorie; A=Disciplină opțională; U=Facultativă

⁶ Categoria formativă: S=Specialitate; F=Fundamentală; C=Complementară; I=Asistată integral; P=Asistată parțial; N=Neasistată

⁷ Este egal cu 14 săptămâni x numărul de ore de la punctul 3.1 (similar pentru 3.2.a.b.c.)

⁸ Liniile de mai jos se referă la studiul individual; totalul se completează la punctul 3.37.

⁹ Între 7 și 14 ore

¹⁰ Între 2 și 6 ore

¹¹ Suma valorilor de pe liniile anterioare, care se referă la studiul individual.

¹² Suma (3.5.) dintre numărul de ore de activitate didactică directă (NOAD) și numărul de ore de studiu individual (NOSI) trebuie să fie egală cu numărul de credite alocate disciplinei (punctul 3.7) x nr. ore pe credit (3.6.). De asemenea, se recomandă ca numărul orelor de studiu individual să fie cel puțin egal cu cel al orelor de pregătire universitară formată din ore didactice

¹³ Numărul de credit se calculează după formula următoare și se rotunjește la valori vecine întregi (fie prin micșorare fie prin majorare)

$$Nr. \text{ credite} = \frac{NOCpSpD \times C_C + NOApSpD \times C_A}{TOCpSdP \times C_C + TOApSdP \times C_A} \times 30 \text{ credite}$$

Unde:

- NOCpSpD = Număr ore curs/săptămână/disciplina pentru care se calculează creditele
- NOApSpD = Număr ore aplicații (sem./lab./pro.)/săptămână/disciplina pentru care se calculează creditele
- TOCpSdP = Număr total ore curs/săptămână din plan
- TOApSdP = Număr total ore aplicații (sem./lab./pro.)/săptămână din plan
- C_C/C_A = Coeficienți curs/aplicații calculate conform tabelului

Coeficienți	Curs	Aplicații (S/L/P)
Licență	2	1
Master	2,5	1,5
Licență lb. străină	2,5	1,25

¹⁴ Se menționează disciplinele obligatoriu a fi promovate anterior sau echivalente

¹⁵ Tablă, videoproiector, flipchart, materiale didactice specifice, platforme on-line etc.

¹⁶ Tehnică de calcul, pachete software, standuri experimentale, platforme on-line etc.

¹⁷ Rezultatele învățării se vor menționa în funcție de standardele specifice ale Comisiilor de specialitate ARACIS (<https://www.aracis.ro/ghiduri/>)

¹⁸ Titluri de capitole și paragrafe

¹⁹ Expunere, prelegere, prezentare la tablă a problematicii studiate, utilizare videoproiector, discuții cu studenții (pentru fiecare capitol, dacă este cazul)

²⁰ Discuții, dezbateri, prezentare și/sau analiză de lucrări, rezolvare de exerciții și probleme

²¹ Demonstrație practică, exercițiu, experiment

²² Studiu de caz, demonstrație, exercițiu, analiza erorilor etc.

²³ Legătura cu alte discipline, utilitatea disciplinei pe piața muncii

²⁴ CPE – condiționează participarea la examen; nCPE – nu condiționează participarea la examen; CEF - condiționează evaluarea finală; N/A – nu se aplică

²⁵ Se va preciza numărul de teste și săptămânile în care vor fi susținute.

²⁶ Cercuri științifice, concursuri profesionale etc.

²⁷ Se particularizează la specificul disciplinei standardul minim de performanță din grila de competențe a programului de studii, dacă este cazul.